

*IV international scientific conference
Beijing. China
24-25.10.2023*

SCIENCE IN MODERN SOCIETY

*Proceedings of the international Scientific
and Practical Conference*

24-25 October 2023

BEIJING. CHINA

2023

UDC 001.1

BBC 1

IV International Scientific and Practical Conference « Science in modern society», October 24-25, 2023, Beijing. China. 80 p.

ISBN 978-91-65423-39-8

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.10047799>

Publisher: «SC. Scientific conferences»

Main organization:

Editor: Hans Muller

Layout: Ellen Schwimmer

The conference materials are in the public domain under the CC BY-NC 4.0 International license.

The publisher is not responsible for the materials published in the collection. All materials are provided in the author's edition and express the personal position of the participant of the conference.

The sample of the citation for publication is Gugin Aleksandr, Lisnievska Yuliia ANTI-ADVERTISING IN THE HOTEL BUSINESS // III International Scientific and Practical Conference «Modern science: fundamental and applied aspects», September 05-06, 2023, Beijing. China. Pp.9-11, URL: <https://sconferences.com>

Contact information

Website: <https://sconferences.com>

E-mail: info@sconferences.com

Jurisprudence

A MAN AS A BENEFICIARY OF LOCAL SELF-GOVERNMENT: ONTOLOGICAL, AXIOLOGICAL AND PRAXEOLOGICAL APPROACHES TO THE DETERMINATION OF FUNCTIONAL-STATUS PARADIGMS AND CONTINUUM

Mykhailo Oleksandrovich Baimuratov

*Doctor of Law, Professor,
Honored Worker of Science and Technology of Ukraine,
Professor of the Department of Political Sciences and Law
South Ukrainian National Pedagogical School
University named after K.D. Ushinskogo, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-4131-1070*

Boris Yakovych Kofman,

*doctor of legal sciences, senior researcher,
Honored lawyer of Ukraine,
Professor of the Department of Law
A. Nobel University, Dnipro, Ukraine
ORCID: 0000-0001-8121-5190*

ЛЮДИНА ЯК БЕНЕФІЦІАР МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ОНТОЛОГІЧНІ, АКЦІОЛОГІЧНІ ТА ПРАКСЕОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТАТУСНИХ ПАРАДИГМ І КОНТИНУУМІВ

Баймуратов Михайло Олександрович

*доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри політичних наук та права
Південноукраїнського національного педагогічного
університету ім. К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна
ORCID: 0000-0002-4131-1070*

Кофман Борис Якович

*доктор юридичних наук, старший дослідник,
Заслужений юрист України,
професор кафедри права
Університету імені А. Нобеля, м. Дніпро, Україна
ORCID: 0000-0001-8121-5190*

Abstract

The article examines the legal status of a person as a beneficiary of local self-government through ontological, axiological and praxeological approaches to the definition of functional-status paradigms and continuums of his existence and functioning in local society. It is stated that the result of this status is the formation of the appropriate procedural chain "a person – the phenomena of his everyday life – municipal-legal reality – municipal-legal patterns – municipal-legal paradigms – municipal-legal continuums".

Анотація

У статті досліджується правовий статус людини як бенефіціара місцевого самоврядування через онтологічні, аксіологічні та праксеологічні підходи до визначення функціонально-статусних парадигм і континуумів її існування і функціонування в локальному соціумі. Констатується, що результатом такого статусу виступає формування відповідного процесуального ланцюжка «людина – явища її повсякденного життя – муніципально-правова реальність – муніципально-правові патерни – муніципально-правові парадигми – муніципально-правові континууми».

Keywords: local self-government, person, person-beneficiary, municipal-legal paradigms, municipal-legal continuums.

Ключові слова: місцеве самоврядування, людина, людина-бенефіціар, мініципально-правові парадигми, муніципально-правові континууми.

1. Становлення та розвиток в Україні системи місцевого самоврядування (далі – МСВ) у вигляді конституційно-правового інституту (див. ст. ст. 5,7, 92, розд. XI Конституції України) [1] та інституту самоорганізації територіальної людської спільноти у вигляді територіальної громади (далі – ТГ) (див. ст. 140 Конституції України), що існує та функціонує в умовах локальної демократії, – ініціювало, актуалізувало, об'єктивувало і контекстуалізувало дуже багатоаспектну, багатопланову та багаторівневу проблематику екзистенційно-гуманітарної властивості відносно статусу людини в МСВ та пошуку відповіді на низку важливих питань, що мають не тільки методологічне, а й суттєве життєво-повсякденне значення: Що дає людині як біологічній істоті та соціальному суб'єкту участь у МСВ? Чи виступає людина-житель відповідної території держави і одночасно член територіальної людської спільноти (ТГ) бенефіціаром (вигодонабувачем) МСВ? Які вигоди і переваги обіцяє і дає людині локальна демократія?

2. Треба зазначити, що проблематика МСВ та територіальної громади (колективу, спільноти тощо), насамперед в контексті інституціоналізації та функціонування зазначених інститутів та суб'єктів конституційного та муніципального права і законодавства, була предметом дослідження провідних сучасних зарубіжних науковців, – зокрема, Г. Бребана, Ж. Веделя, І.В. Видріна, Б. Гурне, Р. Драго, Ю.Д. Казанчева, М.О. Краснова, О.О. Кутафіна, Т. Маунца, О.М. Писарева, М.В. Постового, Г. Райта, В.І. Фадеєва, О.І. Черкасова, К.С. Шугриної та інших вчених – однак проблематика функціонування інститутів МСВ та ТГ, особливо в контексті отримання людиною бенефіцій (від фр. *benefice* – прибуток, користь) [2] від практичної реалізації наведених соціально-нормативних проєктів, ними не розглядалась.

3. Починаючи з 1990 року, коли у вітчизняній науці почалося формування сучасних поглядів на інститут МСВ та забезпечення пріоритету правосуб'єктності ТГ, муніципально-правовій проблематиці приділяли увагу М.О. Баймуратов, О.В. Батанов, Ю.Ю. Бальцій, В.І. Борденюк, І.П. Бутко, М.П. Воронов, В.П. Грובה, Р.К. Давидов, Н.К. Ісаєва, В.М. Кампо, О.О. Карлов, А.А. Коваленко, М.І. Корнієнко, П.М. Любченко, М.П. Орзіх, О.К. Пастернак, Б.А. Пережняк, В.Ф. Погорілко, М.О. Пухтинський, Н.І. Руда, О.Ф. Фрицький та інші вчені, наукові надбання яких склали основу сучасної муніципально-правової доктрини держави. Однак, треба зазначити, що у фокусі їх наукових інтересів проблематика людини-жителя і одночасно члена ТГ як бенефіціара (вигодонабувача), також не розглядалась.

Вважаємо за потрібне зазначити, що у вітчизняній юридичній науці, зокрема у конституційному (державному) праві відносини людини і влади завжди розглядались переважно у субординаційному аспекті – коли людина завжди виступала суб'єктом-об'єктом управлінського впливу з боку органів державної влади і управління. Такий методологічний підхід суттєво змінився тільки після набуття Україною суверенітету та державної незалежності в 1991 році. Саме з того часу вітчизняна наука конституційного і муніципального права (останнє спочатку знаходилось у ролі підгалузі конституційного права і проходило процеси галузевого становлення, включаючи й становлення національної наукової школи), спираючись на теоретико-правові засади формування демократичної правової державності та функціонування в демократичній державі системи органів публічної влади, почали розглядати відносини між людиною та владою не стільки в контексті підлеглості, скільки в розумінні паритетних і партнерських відносин, а зі становленням і розвитком вчення про формування громадянського суспільства в умовах трансформації пострадянської тоталітарної державності – у розумінні формування системи координат в якій людина виступає центром, квінтесенцією і телеологічною домінантою діяльності держави (див. ст. 3 Конституції України), а звідси, – держава та її публічна влада починає виконувати в демократичному суспільстві другорядну і обслуговуючу роль, отримуючи по відношенню до людини та реалізації її інтересів статус допоміжного суб'єкта [3].

Разом із тим в останні роки в дослідженнях професора М.О. Баймуратова та представників його наукової школи муніципального права інституту МСВ та ТГ почали розглядатись саме в таких «людинорозмірних» контекстах і аспектах. Наприклад, у статтях

М.О. Баймуратова «Місцеве самоврядування як загальний спадок людської цивілізації та феномен сучасного світового конституціоналізму» (2009) [4], «Місцеве самоврядування як фактор інтернаціоналізації національного та конституціоналізації міжнародного правопорядків» (2011) [5], «Місцеве самоврядування як суб'єкт парагеополітики» [6] тощо, – контексти локальної демократії розглядаються через призму індивідуально-особистісних смислів. У спільній монографії з Є.О. Васильєвим «Територіальна громада та органи місцевого самоврядування України в локальній системі зовнішньоекономічної діяльності» (2017) [7], що присвячена ролі ТГ та органів місцевого самоврядування (далі – МСВ) у становленні та розвитку системи зовнішньоекономічної діяльності на локальному рівні, наведений дослідник досліджує феноменологію ТГ та її членів-жителів з метою визначення зовнішньоекономічного потенціалу територіальної людської спільноти. У сумісній монографії з О.О. Кравцем «Роль юридичної служби органу місцевого самоврядування у формуванні та функціонуванні правового простору локальної демократії» (2018) [8], він уперше дослідив теоретичні аспекти формування правового простору локальної демократії в Україні, причому не тільки в його національному та міжнародному вимірах, а також в розумінні його ролі і значення для функціонування людини, що в межах профільної людської континуум-спільноти здійснює свій життєвий цикл. Сумісна стаття з М.М. Юрченком «Інститут місцевого самоврядування в умовах глобалізації: до визначення доктринальних та нормативних підходів» (2019) [9] містить, крім інших, також й індивідуально-гуманістичні аспекти, відповідно до яких основою існування інституту локальної демократії в умовах глобалізації виступає індивідуальна свобода людини, її солідарність, рівність, моральність, альтруїзм, а також такі найважливіші її риси як самоорганізація, самоідентифікація, самодіяльність, самодисципліна, самовідповідальність, субсидіарність, колективізм, – що, у підсумку, є сенсоутворюючими цінностями загальної і локальної демократії, прав людини та сучасного муніципалізму.

Дисертаційне дослідження В.С. Могілевського на тему «Роль місцевого самоврядування в становленні національного та глобального конституціоналізму: питання взаємодії та ефективності» (2019) присвячено не тільки дослідженню інституційних аспектів профільної проблематики, а й розглядає «людинорозмірні» тенденції функціонування локальної демократії, що лежать в основі модернізації національного і глобального конституціоналізму [10].

У докторській дисертації Б.Я. Кофмана «Людина, особистість і громадянин в сучасному конституційному праві» (2020) особлива увага приділяється ролі конституційно-правового статусу людини у виникненні її муніципально-правового статусу та формуванні масиву т. зв. «муніципальних прав» людини (особистості, члена ТГ) [11]. Монографічне дослідження вченого-муніципаліста О.О. Боярського «Людина в місцевому самоврядуванні: до розуміння та визначення параметрально-нормативних ознак» (2023) присвячено дослідженню актуальних проблем диспозиції людини через призму її індивідуального і колективного габітусу в контексті становлення МСВ, ролі людини в процесах децентралізації та подальшого розвитку і вдосконалення інституту локальної демократії [12]. Наукові розвідки дослідника Д.О. Бобровника присвячено актуальним аспектам формування глобалістського потенціалу ТГ, де центральним актором та суб'єктом виступає людина-житель і одночасно член ТГ [13].

Отже, можна констатувати, що проблематика ролі людини у існуванні та функціонуванні МСВ, його аксіологічного потенціалу конкретно для неї, що проявляється у контексті формування феноменології набуття статусу бенефіціару від локальної демократії, – є доктринально продуктивною, праксеологічно актуальною і починає досліджуватися більш активно та у більш широкому спектрі та розумінні.

4. Треба наголосити на тому, що дослідження онтологічних, аксіологічних та праксеологічних підходів до визначення людини як бенефіціара МСВ пов'язано з визначенням та аналізом складних екзистенційно-діяльнісних та управлінсько-поведінкових парадигм, що, по-перше, лежать в основі стратегічних засад формування і функціонування локальної демократії, а у підсумку й в основі всієї феноменології демократичної правової державності (глобально-конститууючий контекст. – авт.); по-друге, торкаються життєво важливих настанов існування людини як члена територіальної локальної спільноти (індивідуально-екзистенційний контекст. – авт.); по-третє, мають вплив на подальшу перспективу існування людської цивілізації (глобально-екзистенційний контекст. – авт.); по-четверте, детермінують формування ціннісно-діялісного потенціалу феноменології самоорганізації людей на локальному рівні соціуму (локально-колективістський контекст. – авт.).

Підтвердженням наведених нами підходів є доктринальна позиція дослідниці Л.С. Гулак, яка в своєму дисертаційному дослідженні «Місцеве самоврядування в Україні: теоретико-правовий аспект» [14, с. 177–179] приходять до наступних висновків, які треба більш детально проаналізувати. Отже, наведена авторка вважає, що: I. А) МСВ – це багатогранне, комплексне теоретико-правове явище, науковий потенціал якого розкривається у сукупності теоретичних конструкцій, базових юридичних понять і категорій, що сприяють оформленню відповідних теорій МСВ (фактор дефінітивно-доктринального та категоріально-понятійного забезпечення – авт.); Б) Поряд із нормативним розвиваються й інші підходи щодо його розуміння – соціологічний, системний, аксіологічний, гносеологічний, функціональний та інші (фактор полісемічного прояву – авт.); В) Плюралізм у підходах щодо розуміння МСВ зумовлений тим, що воно тісно пов'язане з іншими соціальними явищами – державою, політикою, економікою, культурою, психологією, ментальністю (фактор багатосуб'єктності в розумінні та забезпеченні МСВ – авт.).

Отже, можна констатувати, що йдеться про універсалізм МСВ та його органічний зв'язок з різними аспектами існування і функціонування держави і соціуму, багаторівневими сферами соціального буття людини, об'єктивною необхідністю управління всередині людської спільноти та за її межами, тобто про всезагальність, тобто загальна застосовність його теоретико-доктринальних, соціально-полісемічних та управлінських парадигм.

II. Г) Гарантувати функціонування МСВ можливо за умови об'єктивного розуміння його сутності та виявлення правдивих чинників виникнення (фактор об'єктивізації в забезпеченні МСВ – авт.); Г') Дослідження достовірних передумов, причин та встановлення часу виникнення МСВ має корінне значення, оскільки кожен етап розвитку суспільних відносин характеризується притаманним йому рівнем людського світосприйняття, свідомості, пріоритетом цінностей, які, відповідно, на кожному етапі суспільного розвитку по-своєму позначаються на формуванні та виборі цілей і функцій самоврядування (фактор багатогранного і багатofакторного забезпечення МСВ – авт.).

Отже, йдеться насамперед не тільки про чітке усвідомлення ролі і значення інституту локальної демократії для суспільного розвитку, а також для існування і функціонування кожної людини, її груп та асоціацій, а й про накопичений історичний досвід його становлення і розвитку в його аксіологічному, телеологічному вимірюванні та поведінково-діяльнісному розумінні.

III. Д) Багатьма авторами причиною виникнення самоврядування розглядається «феномен влади» як вроджене, природне бажання людини владарювати над іншими, при цьому вихідною пропонується аксіома, за якою прагнення отримати у будь-яких стосунках над кимось владу є інстинктивним потягом кожної людини. Безумовно, що влади ніколи не буває забагато; це цінність, якої усі прагнуть, за яку постійно точиться боротьба (фактор постанови питання про співвідношення феноменологій влади та МСВ – авт.); Е) Однак, влада є засобом управління, в основу якого для досягнення результату покладені підпорядкування, підкорення, примушування, тоді як самоврядування – це насамперед самоорганізоване на демократичних засадах рівності, справедливості і свободи співіснування громадян з метою організації своєї життєдіяльності (фактор постанови питання про колізійність у співвідношенні феноменологій влади та МСВ – авт.); Є) Основна відмінність між управлінням і врядуванням полягає у використуваних засобах їх здійснення. Для управління засобом здійснення є влада, а для врядування – ініціатива, самоорганізація та суспільна самодіяльність. Виходячи з такого трактування цих двох системних суспільних явищ стає очевидним той факт, що влада як засіб не може бути прийнятною для здійснення самоврядування, а відтак не може бути спонукою його виникнення (фактор протиставлення державного управління та МСВ – авт.).

Тут йдеться про порівняння та протиставлення феноменологій «влада» і МСВ, але висновки про такий прийом досить хибні та мають явно непродуктивний характер, – отже, МСВ прямо відмовляють у наявності владних повноважень, стверджуючи про наявність у нього в управлінській сфері тільки ініціативи, самоорганізації та суспільної самодіяльності. Проте, вважаємо, що наведені положення, особливо протиставлення влади та самоврядування та їх взаємний виняток один одного, про що робить висновки наведена авторка, – суперечать основоположним настановам теорії формування публічної влади, а, отже, і положенням ст. 5 Конституції України, що визначає публічну владу у двох її формах – публічної державної та публічної самоврядної (муниципальної) влади [15], – причому остання здійснюється або безпосередньо жителями-членами ТГ, або від їх імені та в їх інтересах органами МСВ (далі – ОМСВ), що сформовані самими членами ТГ в результаті виборчого процесу або з застосуванням

механізму демократичних призначень. Отже, якщо ОМСВ є органами публічної влади на місцях, то вони мають свої владні повноваження, що знаходить свій прояв у наявності в них відповідної компетенції [16]. Тому, саме така «підміна» та «змішання» понять, побудова між ними колізійного протистояння, свідчить про нерозуміння автором філософської і правової природи феноменології МСВ та феноменології самоорганізації, особливо в контексті продукування людиною, її групами і асоціаціями відповідних інтересів, що об'єктивно породжують владні правовідносини, що спираються на екзистенційні настанови існування і функціонування локального соціуму.

IV. Ж) Найбільш вірогідною причиною виникнення самоврядування є потреба людей, як свідомих суспільних істот, в об'єднання у таку форму співіснування, яка б забезпечувала успішне протистояння силам природи, виживання та врегулювання міжособових та суспільних відносин (фактор екзистенційної природи МСВ – авт.); З) Ця гіпотеза є найвірогіднішою, оскільки її доказова частина побудована на основних постулатах демократії: рівності, справедливості і свободи, а домінантою є субстанція самоорганізації громади (фактор поєднання екзистенційних та демократичних засад існування МСВ – авт.); И) Вчені вважають, що потреба у такому об'єднанні виникла на ранньому етапі еволюції суспільних відносин, коли ще не було вираженої диференціації людей за матеріальною і соціальною ознакою і не існувало інституту держави з її системним суспільним явищем – державним управлінням (фактор історичної ретроспективи у виникненні МСВ – авт.); I) Це ознака того, що прототип сучасного самоврядування виник набагато раніше, ніж державне управління, і засобом його здійснення є уже згадувані ініціатива, самоорганізація і суспільна діяльність (фактор темпоральних пріоритетів у виникненні МСВ та державного управління – авт.); Й) Додатковим аргументом на користь саме цієї гіпотези є й те, що у суспільних відносинах постулати демократії почали сповідуватись з часу завершення еволюціонування людини у свідому істоту, і відтоді їхня присутність у суспільних процесах стала потребою, яка дозволяє людині реалізувати насамперед свою гідність як вроджену якість, що вирізняє її з-поміж усіх інших живих істот (фактор ролі і значення соціалізації у становленні людини-особистості в межах МСВ – авт.); К) На відміну від інстинктивних чинників матеріального інтересу і влади, гідність людини є виразником її еґо (лат. – «я»), і за будь яких обставин завжди прагне своєї реалізації. Угамування потреби реалізувати людську гідність неможливе без регулювання суспільних відносин та організації життєдіяльності. Та оскільки витребувані гідністю постулати демократії не завжди сумісні з засобами здійснення управління загалом (підпорядкуванням, підкоренням і примушуванням) та державного управління зокрема, то самоврядування як інститут врегулювання суспільних процесів і організації життєдіяльності набуває ще й функції природного опонента влади у державному управлінні (фактор органічного зв'язку реалізації постулатів демократії з державним управлінням та формуванням системи їх колізійності – авт.).

Отже, наведені положення присвячені розкриттю екзистенціальної природи виникнення МСВ, що, по-перше, формують систему комунікаційної взаємодії людини в межах локального соціуму (ТГ) та в умовах МСВ; по-друге, створюють систему демократичних ідеалів та принципів на основі самоорганізації в межах ТГ та в умовах повсякденності; по-третє, феноменологія самоорганізації володіє явною історичною ретроспективою, що розпочинається з моменту створення первісної общини; по-четверте, МСВ є темпоральним передвісником державності та державного управління; по-п'яте, в межах МСВ проходить процес соціалізації людини, що трансформується у особистість; по-шосте, формується система природного опанування МСВ державній владі. Зазвичай, треба відмітити, що наведена авторка суттєво перебільшує конфліктогенний характер взаємовідносин МСВ та державної влади, бо МСВ: а) інституціоналізується державою; б) нею легалізується; в) нею супроводжується; г) нею забезпечуються; г') нею модифікується та вдосконалюється. Ба більше, МСВ завжди продукує свої інтереси, що відображають специфічні потреби ТГ та її жителів-членів, але все ж такими, що не суперечать ним.

V. Л) Виходячи із наведеної причинно-наслідкової залежності виникнення МСВ як форми співіснування людей, воно може розглядатись у двох аспектах: а) як системне суспільне явище (соціологічний вимір – авт.); б) як організаційно структурований інститут (управлінсько-динамічний вимір – авт.) (фактор фіксації взаємозалежності форм співіснування людини, її груп та асоціацій з МСВ – авт.); М) Отже, у дефінітивному аспекті термін «системне суспільне явище» щодо МСВ трактується як форма співіснування людей, в основу якої покладена здійснювана на демократичних засадах рівності, справедливості та свободи самоорганізація

населення, за якої врегулювання суспільних відносин здійснюється через ініціативу та суспільну самодіяльність (фактор фіксації органічно-іманентного зв'язку між МСВ та самоорганізацією в межах локального суспільства – авт.); Н) Самоврядування як організаційно структурований інститут розглядається в якості інструмента урегулювання суспільних стосунків, у якому системоутворюючим чинником є ОМСВ, а системонаповнюючим – низка різних за функціональним та компетенційним навантаженням складових (підприємств, установ, організацій), які у взаємодії виконують функції щодо організації життєдіяльності громадян і певною мірою впливають на децентралізацію державного управління та деконцентрацію виконавчої влади (фактор багатогранності МСВ, що виступає системоутворюючим чинником локального соціуму – авт.); О) Дослідження самоврядування як «системного суспільного явища» та «організаційно-структурованого інституту» дає змогу диференціювати чинники гарантування здійснення МСВ у причинно-наслідковій залежності і завдяки цьому об'єктивно визначити суб'єкти та засоби гарантування (фактор фіксації причинно-наслідковій залежності МСВ /у його розумінні як локального соціуму та соціального інституту/ від інституційно-соціальної будови соціуму в контексті можливостей існування та гарантування локальної демократії – авт.)

Отже, йдеться про системно-комплексну структурно-соціальну та структурно-діяльнісну вимірювання, побудову, реалізацію та гарантування МСВ, бо без таких організаційних засад реалізація локальної демократії не є можливою.

VI. П) Місцеве самоврядування, як і будь-який інший різновид соціальної діяльності, регламентований правом, здійснюється відповідно до певних принципів, адже діалектика об'єктивного і суб'єктивного найвідчутніше виявляється в проблемі принципів управління (фактор визначення основоположної ролі і значення нормативно-управлінських засад локальної демократії в існуванні і реалізації МСВ – авт.); Р) Такий підхід свідчить про те що, досліджуючи природу управлінських принципів, необхідно мати на увазі, що вони об'єктивні за своєю природою і змістом, оскільки відображають об'єктивно існуючі закономірності і мають особливе значення для організації та функціонування системи управління. Виходячи з цього, більшість авторів визначає принципи МСВ як зумовлені його природою корінні засади і ідеї, що лежать в основі організації і діяльності населення, сформованих ним органів, які самостійно здійснюють управління місцевими справами [17]. Разом із тим, видається, що таке визначення носить, хоча і функціональний, але все ж недостатньо повний характер, оскільки в ньому відсутні посилання на нормативну основу МСВ (фактор визначення ролі і значення управлінської основи /основоположних засад/ МСВ у вирішенні питань місцевого значення як основного об'єкта локальної демократії – авт.).

Йдеться насамперед про нормативне вимірювання, регламентацію та регулювання МСВ в контексті формування його основоположних засад з метою визначення основного предметно-об'єктного складу локальної демократії – вирішення питань місцевого значення [18], що виступає її основоположною телеологічною задачею для стабільного існування, функціонування і розвитку ТГ, а також його жителів-членів.

На наш погляд, вельми важливим є розгляд МСВ також як сфери психологічної співпраці людини, її груп і асоціацій, а також взаємодії наведених суб'єктів з ОМСВ, де формується муніципальна свідомість та муніципальна правосвідомість людини, а також муніципальна психологія, що базується на відповідній реалізації інтересів людини в сфері локальної демократії – через формування нею відповідної поведінки та здійснення відповідних дій в сфері муніципально-правовій реальності.

Розгляд наведених доктринальних положень через призму функціонування людини: а) в умовах МСВ, б) в межах ТГ, в) в умовах повсякденності, г) в процесі реалізації нею свого життєвого циклу, а також г') в процесі реалізації свого конституційно-правового статусу (тактико-спеціальні домінанти реалізації), а також при реалізації можливостей фертильного населення своєї репродуктивної функції (стратегічні домінанти реалізації) – ведуть, по-перше, до виникнення, формування і реалізації відповідних парадигмальних підходів до розуміння ролі і значення людини як основоположного бенефіціара МСВ, а також, по-друге, до формування і виникнення відповідних континуумів, як виразу безперервності, нерозривності соціальних і нормативних явищ і процесів, що відбуваються в локальному соціумі та детермінують існування людини як члена такого соціуму, а також одночасно й представника всієї людської цивілізації.

5. Розгляд таких парадигм (континуумів), що виникають у сфері МСВ та які впливають на існування і функціонування людини в межах ТГ, дає змогу виокремити наступні: а) Екзистенційно-

філософська парадигма (континуум); б) Біхевіористична парадигма (континуум); в) Парадигма повсякденності (континуум); г) Парадигма взаємних зобов'язань (континуум); г') Комунікаційна парадигма (континуум); д) Парадигма соціалізації (континуум); е) Парадигма формування атитюдів (континуум); є) Парадигма формування габітусів (континуум); ж) Парадигма самопрезентації в людській спільноті (континуум); з) Нормативна парадигма (континуум); и) Парадигма правосуб'єктності людини і людської спільноти (континуум); і) Демократично-установча парадигма (види локальної демократії) (континуум); ї) Репродуктивна парадигма (темпоральний пріоритет); к) Муніципальна акультурація (континуум); л) Парадигма формування муніципальних цінностей (континуум); м) Парадигма формування муніципальної свідомості і правосвідомості (психо-психологічна) (континуум); н) Парадигма формування муніципальної психології (континуум); о) Парадигма формування муніципальної ідеології (континуум); п) Парадигма формування муніципальної поведінки (континуум); р) Глобалізаційна парадигма (континуум); с) Парадигма муніципального майбутнього у світлі подальшого розвитку глобалізації (континуум).

Отже, резюмуючи викладе вище, можна дійти наступних висновків:

- людина виступає бенефіціаром місцевого самоврядування при цьому в розмаїтті онтологічних, аксіологічних та праксеологічних підходів до визначення функціонально-статусних парадигм і континуумів її існування та функціонування у межах локального соціуму;

- результатом статусу людини як бенефіціара МСВ виступає формування відповідного процесуального ланцюжка «людина – явища її повсякденного життя – муніципально-правова реальність – муніципально-правові патерни – муніципально-правові парадигми – муніципально-правові континууми».

Список літератури

1. Constitution of Ukraine: adopted at the fifth session of the Verkhovna Rada of Ukraine on June 28, 1996. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 1996. No. 30. Art. 141.
2. Beneficiary. Wikipedia. Free encyclopedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B0%D1%80>. (date of application: 15.10.2023).
3. Lotyuk O.S. Constitutional and legal foundations of development and functioning of civil society in Ukraine: monograph; under the editorship V. L. Fedorenko. Kyiv: Lira-K Publishing House, 2016. 336 p.
4. Baimuratov M.O. Local self-government as a common heritage of human civilization and a phenomenon of modern world constitutionalism. Bulletin of the Ministry of Justice of Ukraine. 2009. No. 4-5. P. 38–47.
5. Baymuratov M. Local self-government as a factor of internationalization of national and constitutionalization of international legal orders. Legal journal. 2011. No. 2. P. 46–53.
6. Baimuratov M.O. Local self-government as a subject of geopolitics. Bulletin of Lviv University. International relations series. 2013. Issue 32. P. 166–175.
7. Baimuratov M.O., Vasiliev E.O. Territorial community and local self-government bodies of Ukraine in the local system of foreign economic activity. Odesa: Phoenix, 2017. 216 p.
8. Baimuratov M.O. The role of the legal service of the local self-government body in the formation and functioning of the legal space of local democracy. Odesa: Phoenix, 2018. 328 p.
9. Baimuratov M.O., Yurchenko M.M. The Institute of Local Self-Government in Globalization: Towards Defining Doctrinal and Normative Approaches. South Ukrainian legal journal. 2019. No. 4. Part 2. P. 3–8.
10. Mogilevsky V.S. The role of local self-government in the formation of national and global constitutionalism: issues of interaction and effectiveness: diss. Ph.D. law of science. Specialty: 12.00.02 – constitutional law; municipal law Kharkiv, 2019. 211 p.
11. Kofman B.Ya. Man, personality and citizen in modern constitutional law: thesis. ... Doctor of Law of science. Specialty: 12.00.02 – constitutional law; municipal law. Kyiv, 2020. 401 p.
12. Boyarsky Oleksandr. Man in local self-government: towards understanding and studying parametric-normative features: monograph; under the editorship B. Ya. Kofman; Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine. Kyiv-Odesa: Phoenix, 2023. 432 p.
13. Bobrovnyk D.O. Globalist potential of the territorial community: theoretical approaches to definition. Journal of the Kyiv University of Law. 2019. No. 2. P. 79–85.

14. Gulak L.S. *Local self-government in Ukraine: theoretical and legal aspect: dissertation. Ph.D. law of science. Specialty 12.00.01 – theory and history of the state and law; history of political and legal students. Lviv? LNU, 2011. 217 p.*

15. Baimuratov M.O. *Municipal power in the system of public power in Ukraine under the conditions of municipal reform. Herald of APSVT. 2018. No. 1. P. 41-44.*

16. Baimuratov M.M. *The competence of the local self-government body as the main instrumental and functional means of decentralization of the powers of public authorities in Ukraine (in conditions of peace and martial law). URL: <https://constitutionalist.com.ua/bajmuratov-m-m-kompetentsiia-orhanu-mistsevoho-samovriaduvannia-iak-osnovnyj-instrumentalno-funktsionalnyj-zasib-detsentralizatsii-povnovazhen-publichnoi-vlady-v-ukraini-v-umovakh-myru-i-voiennoho-st/> (date of application: 20.10.2023).*

17. Malikov S.V. *Principles of local self-government in Ukraine: autoref. thesis Ph.D. law of science Specialty: 12.00.02 – constitutional law; municipal law. Kyiv: Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine, 2012. 21 p.*

18. Baimuratov M.O., Buryak T.M. *Object composition of public self-governing (municipal) power: teleological settings, identification, constitutional and legal regulation. Sumy: University Book, 2007. 231 p.*